

ANLEGGSTEST

NORSKE REDNINGSHUNDER

INNHold

GENERELT	4
1.1 MÅLSETNING	4
1.2 FORMÅL MED TESTEN	4
1.3 GJENNOMFØRING	4
2 DEL I: VURDERING	5
2.1 KONTAKTVILLIGHET	5
2.1.1 Vurdering	5
2.1.2 Gjennomføring	5
2.1.3 Observasjon	5
2.2 TILGJENGELIGHET	5
2.2.1 Vurdering	5
2.2.2 Gjennomføring	5
2.2.3 Observasjon	5
2.3 LEKELYST (Jaktlek)	5
2.3.1 Vurdering	5
2.3.2 Gjennomføring	5
2.3.3 Observasjon	6
2.4 JAKTLYST	6
2.4.1 Vurdering	6
2.4.2 Gjennomføring	6
2.4.3 Observasjon	6
2.5 BYTTELYST	6
2.5.1 Vurdering	6
2.5.2 Gjennomføring	6
2.5.3 Observasjon	6
2.6 SØKSLYST	6
2.6.1 Vurdering	6
2.6.2 Gjennomføring	7
2.6.3 Observasjon	7
2.7 SYNSPÅVIRKNING	7
2.7.1 Vurdering	7
2.7.2 Gjennomføring	7
2.7.3 Observasjon	7
2.8 LUKTPÅVIRKNING	7
2.8.1 Vurdering	7
2.8.2 Gjennomføring	7
2.8.3 Observasjon	7

2.9	LYD PÅVIRKNING	8
2.9.1	Vurdering	8
2.9.2	Gjennomføring	8
2.9.3	Observasjon	8
3	DEL II: GENERELL VURDERING AV HUNDEN	8
4	DEL III: FØRERS HUNDEFAGLIGE ERFARING	8

GENERELT

1.1 MÅLSETNING

Anleggstesten skal danne grunnlag for en fastsettelse av et enhetlig nivå på hunder som påbegynner en offisiell utdanning i Norske Redningshunder. Testen skal gi den nødvendige informasjon til å fastslå om hunden innehar de grunnleggende egenskaper som kreves av en tjenestehund i NRH. Hundens kvaliteter vurderes ved gjennomsnitt av momentene i anleggstesten. Hunden anses som egnet for videre utdanning dersom den gjennomfører testen uten anmerkninger i de skraverte feltene i del I, samt at det ikke er merknader av ekskluderende art i del II og III. Dog bemerkes at svært positive anmerkninger i del II og I eller III kan oppveie for mindre anmerkninger i de skraverte feltene i del I.

1.2 FORMÅL MED TESTEN

Formålet med vurderingen er å fastslå om hunden innehar de egenskaper man mener en grunnleggende for en blivende redningshund.

Testen fastsetter et minimumskrav, og en kan ikke forvente at hunder som underkjennes på en slik test etter fylte 12 måneder, er i besittelse av de nødvendige kvaliteter en godkjent redningshund bør ha. Dette forutsetter at hunden på testtidspunktet har fått den nødvendige grunntrening som beskrevet i pkt. 1.3, samt at den utover dette er normalt opplagt og uthvilt. Testens hensikt er ikke å klassifisere hundene i meget bra, bra og mindre bra hunder, kun å sjalpe ut de hundene som overhodet ikke har de medølte egenskaper en god redningshund må være i besittelse av. Som dere ser blir mot svært lite berørt. Dette da dette er ting det i større grad går an å «bygge bro over» underveis i treningen. Derimot testes de ulike lystene og søksevnen. Dette da disse er svært vanskelig for ikke å si umulige å bygge opp, dersom anlegget ikke ligger i hunden. Forsvar testes primært ikke, da vi ser lite behov for dette i vårt arbeid.

Skulle hunden bli underkjent ved førstegangs test, kan dette ankes inn for FTU som etter å ha behandlet denne, kan anbefale en instruktør som vil gjennomføre en ny test. Hunder som underkjennes for andre gang, kan i utgangspunktet ikke oppnå godkjenning verken sommer eller vinter. I en prøveperiode på tre år, fra 01.01.2000 til 31.12.2002 gjelder imidlertid spesielle regler. Se eget brev om "Prøveperiode anleggstest".

1.3 GJENNOMFØRING

Testen skal gjennomføres på et, for hunden, ukjent sted. Testen utføres av godkjent instruktør i NRH. Med seg skal instruktøren ha tre figuranter som alle skal ha en god forståelse for momentene som skal gjennomføres. Til gjennomføringen skal hundeeier medbringe minst to forskjellige forsterkere (ball og felle ev. annet som det kan «draes» med). Instruktøren kontrollerer før testens gjennomføring at de medbrakte forsterkere betyr noe for hunden. Momentene gjennomføres i den rekkefølge de står oppført på skjemaet.

Da en del av momentene i del I går direkte på egenskaper som man ønsker seg på en tjenestehund, vil det være nødvendig med noe grunntrening av hunden før anleggsprøven gjennomføres. Testen kan derfor ikke gjennomføres før ekvipasjen har deltatt jevnlig på organiserte treninger i NRH i minst 8 uker. Testen skal ikke gjennomføres på hunder som er yngre enn 12 mnd. Instruktøren skal tilrettelegge momentene på en slik måte at man får en så riktig vurdering av hunden som mulig.

Instruktøren må være klar over at hunder kan opptre høyst forskjellig alt etter hvilken rase de tilhører. Selv innen samme rase er det individuelle forskjeller. På en *flat coated retriever* kan ha en helt annen måte å ta kontakt med fremmede mennesker på enn f.eks. en belgisk fårehund uten at dette skal ha noen betydning for bedømmelsen av momentet. Men, uansett raseforskjeller skal instruktøren ikke akseptere avvikende atferd i form av f.eks. redsel eller aggresjon i noen av momentene.

Hvis en hund ved gjennomføring av et moment viser meget sterkt ubehag i form av redsel eller aggresjon skal testen avbrytes.

2 DEL I: VURDERING

2.1 KONTAKTVILLIGHET

2.1.1 Vurdering

Hundens lyst til å ta kontakt med passive personer.

2.1.2 Gjennomføring

Instruktøren og personene som skal delta på prøven står sammen i en svak vifteform/bue. Hundefører kommer gående med hunden koblet mot gruppen, som består av minimum fire personer. Når fører har kommet fram til gruppen, lar fører hunden ta kontakt med personene hvis den ønsker dette. Ingen i gruppen skal ta kontakt med hunden uten at den selv har tatt eget initiativ til kontakt.

Gruppen skal plasseres ved en rett strekning slik at hunden ser gruppen på minst 15 meters avstand.

2.1.3 Observasjon

Instruktøren observerer hundens reaksjoner når den kommer gående mot gruppen. Stopper den opp og/eller nøder, trenger dette ikke skyldes at den er reservert overfor fremmede, det kan også være et signal på manglende situasjonstrening.

Hundens reaksjon når den kommer frem til gruppen må også observeres. Hunder har ulike hilsningsritualer. Det som er viktig er at hunden ikke skal vise usikkerhet i form av redsel eller aggresjon. En skal også være oppmerksom på at hunder som er trent, kan oppfatte momentet som en treningssituasjon hvor dermed gruppen blir "uinteressant".

2.2 TILGJENGELIGHET

2.2.1 Vurdering

Hundens håndterbarhet av fremmede.

2.2.2 Gjennomføring

Instruktøren tar førerlinen og går med hunden ca. 20 meter bort i fra gruppen, snur og går tilbake. Når instruktøren har kommet tilbake til gruppe skal hundens tilgjengelighet vurderes ved at man f.eks. sjekker hundens tenner og ører.

2.2.3 Observasjon

Det er viktig å observere om hunden viser synlig ubehag når den skal vurderes som f.eks. i form av usikkerhet som redsel/aggresjon eller om den finner seg i håndteringen uten problemer. At hunden "kaster" påhodet og er urolig er ikke nødvendigvis et tegn på at hunden føler håndteringen ubehagelig, derimot er knurring/paniske unvikelsesmanøvrer for å unngå kontroll, signaler instruktøren skal merke seg.

2.3 LEKELYST (Jaktlek)

2.3.1 Vurdering

Hundens lyst til å engasjere seg i lek om et bytte.

2.3.2 Gjennomføring

Hunden skal være løs. Føreren har valgt et "bytte" (fille, ball med snor etc.) som hunden er glad i. Fører inviterer hunden til lek ved å la byttet i en rask bevegelse gå mot bakken og bevege dette med karakteristiske fluktbevegelser bort i fra hunden. Når hunden får fatt i "byttet" overtar instruktøren leken med hunden (kamplek). Leken avsluttes ved at hunden får beholde "byttet". Se pkt. 2.5.1.

2.3.3 Observasjon

Det er to former for lek som skal iakttas - jaktlek og komplek. Jaktlek er når hunden griper noe som beveger seg i fra den, komplek er når to individer kjemper om det samme byttet. Hunden skal være lett å få i gang i lek. Det må observeres om hunden fokuserer seg på "byttet" eller fører når leken igangsettes. Går hunden målbevisst på "byttet" eller måden først registrere hva "byttet" er før den griper dette. Når hunden har grepet "byttet" og instruktøren overtar leken må det observeres om hunden endrer atferd. Blir den usikker og slipper eller blir den mer intens i leken.

2.4 JAKTLYST

2.4.1 Vurdering

Vurdere hundens lyst og evne til å lete opp/fange et "bytte".

2.4.2 Gjennomføring

Fører holder hunden. Instruktøren går ca. 3-4 meter foran hunden, og litt til siden for denne. Instruktøren viser hunden et "bytte" som "triller" (valgt av fører) ved å kaste det opp i luften et par ganger, før det blir kastet langs bakken slik at "byttet" "triller" minst 20 meter bort fra hunden. Hunden skal ha mulighet til å se "byttet" mesteparten av tiden. I det byttet har falt til ro, ber instruktøren fører om å slippe hunden. Momentet avsluttes når hunden har grepet fatt i "byttet". Se pkt. 2.5.1.

2.4.3 Observasjon

Instruktøren må følge med på hvordan hunden starter jakten. Er den sikker, noe nølende, eller trenger den hjelp fra fører for å løpe etter "byttet". Fullfører den jakten helt frem til "byttet", eller stanser den halvveis osv. Man må også observere hva hunden gjør når den kommer frem til "byttet". Griper den dette direkte, er den noe nølende før den griper, eller snuser den på "byttet" før den snur og kommer tilbake til fører.

2.5 BYTTELYST

2.5.1 Vurdering

Hundens lyst til å beholde "byttet" når den har fått fatt i dette.

2.5.2 Gjennomføring

Momentet vurderes etter at hunden har fått fatt i "byttet" i moment 2.3 og 2.4. Det er viktig at flokken inkl. fører står helt passiv når denne delen av momentet gjennomføres. Flokken bør heller ikke ha oppmerksomheten direkte rettet mot hunden, da dette kan skape en ekstra interesse mot byttet. Instruktøren starter klokken etter at hunden har vunnet byttet i moment 2.3, samt når den har grepet fatt i byttet i moment 2.5. Momentet avsluttes når det har gått 2 min. Slipper hunden byttet, og det klart fremgår at den har mistet interessen for dette, avsluttes momentet her. For å kontrollere om hunden har mistet interessen for byttet eller kun har "lagt det fra seg" kan instruktøren gå mot byttet å late som om han skal ta det opp/sparke borti det e.l. Da enkelte hunder kan legge fra seg byttet for å se om noen prøver å ta det fra den. Hunden har da på ingen måte mistet interessen for selve byttet, men sjekker om noen vil prøve å ta det.

2.5.3 Observasjon

Instruktøren skal her se hva hunden gjør etter at den har fått fatt i byttet. Tar den en seiersrunde rundt fører/flokken eller bringer den byttet inn til fører og slipper dette foran føreren for å invitere til lek. mister den interessen for byttet straks den får fatt i det eller øker interessen for byttet etter hvert.

2.6 SØKSLYST

2.6.1 Vurdering

Hundens lyst til å søke etter et bytte.

2.6.2 Gjennomføring

Fører holder hunden. Instruktøren står plassert som ved moment 2.4 og kaster byttet i en bue ut i terrenget. Hunden skal ha anledning til å se hvor det lander. Når byttet er kastet tar fører hunden med bort ca. 15 meter, snur og går tilbake igjen og slipper hunden direkte i søk. Når hunden har funnet byttet gjennomføres momentet på nytt. Denne gangen skal imidlertid instruktøren hente byttet når fører og hund er på vei bort. Det skal ikke ligge noe bytte i terrenget når hunden slippes på søk. Instruktøren tar tiden fra hunden blir sluppet på søk nr. 2. Hundefører skal gjennom søket ikke "kommandere" hunden på noen måte. Momentet avsluttes når instruktøren har sett nok til å vurdere hundens søkslyst, gjerne ved at hunden får et "funn" dersom den fremdeles er i søk.

2.6.3 Observasjon

Instruktøren må se med hvilken intensitet og iver hunden prøver å løse oppgaven. Er hunden villig til å søke seg vekk fra fører, eller holder den seg kun i nærheten av denne. Interessen for å arbeide er det viktigste momentet som skal vurderes. At hunden ikke søker så langt vekk fra fører kan ha forklaring i manglende erfaring.

2.7 SYNSPÅVIRKNING

2.7.1 Vurdering

Hundens lyst/evne til å oppsøke en synlig person ute i terrenget.

2.7.2 Gjennomføring

Fører og hund skal sammen med instruktøren gå langs en sti. En person skal komme til syne ca. 30 - 40 meter fra hunden ute i terrenget, og bevege seg parallelt med stien. Terrenget skal være så åpent at hunden kan se hele personen som beveger seg ute i terrenget. Når man ser at hunden har registrert personen ute i terrenget, kobles den løs. Personen ute i terrenget skal være i bevegelse i vanlig marsjtempo hele tiden, helt til hunden tar kontakt, eller at instruktøren ber om at vedkommende skal stanse.

Tar hunden kontakt skal personen ta kontakt ved å rose/snakke til hunden, og gjerne belønne med ball/godbit etc. Det er viktig å sørge for at hunden ikke kan få vitring av personen, inne fra stien.

2.7.3 Observasjon

Her skal hundens evne til å søke kontakt med personer den kun har fått et synsinntrykk av ute i skogen vurderes. Momentet stiller krav til hundens mot og interesse til å ta kontakt med personer ute i terrenget. Viser hunden skepsis til å ta kontakt på egenhånd, kan fører følge hunden noen steg utover i terrenget. I ytterste konsekvens, hvis hunden slår over i forsvar, skal fører på en naturlig måte slå følge med personen, og prate til denne mens man går og uten å gjøre noe forsøk på å kontakte hunden.

2.8 LUKTPÅVIRKNING

2.8.1 Vurdering

Hundens lyst/evne til å følge et luktbilde til kilden.

2.8.2 Gjennomføring

Fører og hund skal sammen med instruktøren gå langs en sti. Etter ca 200 meters gange, skal det være utplassert en person ca. 20 meter inne i terrenget på motvindsiden. Når hunden viser at den har registrert personen, kobles den løs. Tar hunden kontakt skal personen rose/snakke til hunden, og gjerne belønne med ball/godbit etc. Hvis hunden ikke er interessert i å følge opp markeringen, skal den ikke presses til dette.

2.8.3 Observasjon

Momentet stiller krav til hundens mot og interesse til å ta kontakt med personer den har fått et luktbilde av ute i terrenget. Viser hunden skepsis til å ta kontakt på egenhånd, kan fører følge hunden noen steg utover i terrenget. Momentet er over når hunden har tatt kontakt, eller vist at den ikke er interessert i å følge opp markeringen.

Det er viktig at instruktøren skiller imellom ulyst og manglende erfaring. En hund som har en ulyst vil som regel vise dette igjennom signalgiving. En hund med manglende erfaring klarer som regel å gjennomføre momentet, men trenger noe hjelp fra fører.

2.9 LYD PÅVIRKNING

2.9.1 Vurdering

Hundens lyst/evne til å trede et lydsignal.

2.9.2 Gjennomføring

Fører og hund skal sammen med instruktøren gå langs en sti. Etter ca 200 meters gange, skal hunden utsettes for et lydsignal. Dette skal komme fra en person som er utplassert ca 20 meter inne i terrenget, på lesiden av stien. Signalet skal være av en slik art og varighet at hunden hører det, samt har mulighet til å retningsanvise hvor lyden kommer i fra. Signalet skal ikke være plystring eller snakk i form av hundens navn. Klapping, knekking av kvister frembringer som regel den ønskede effekt.

Når instruktøren ser at hunden har registrert lyden kobles hunden løs. Fører kan ved behov følge etter hunden noen skritt inn i skogen. Klarer hunden å finne frem til og ta kontakt med personen, skal personen ta kontakt ved å rose/snakke til hunden, og gjerne belønne med ball/godbit etc.. Hunder som ikke klarer å løse oppgaven på egenhånd, skal ikke presses.

2.9.3 Observasjon

Instruktøren må observere om hunden reagerer med nysgjerrighet eller reservasjon på lydsignalet. Viser hunden skepsis til å ta kontakt på egenhånd, kan fører følge hunden noen steg utover i terrenget. Momentet er over når hunden har tatt kontakt, eller vist at den ikke er interessert i å følge opp lydsignalet.

3 DEL II: GENERELL VURDERING AV HUNDEN

Etter at testen er avsluttet skal instruktøren gi en generell beskrivelse av hunden. Denne beskrivelsen skal inneholde instruktørens oppfatning av hunden og dens mulighet til å bli en fremtidig redningshund. Vurderingen skal være nøktern og oversiktlig, og inneholde faktaopplysninger av det man har sett av hunden gjennom testen.

4 DEL III: FØRERS HUNDEFAGLIGE ERFARING

Her påføres informasjon om hvilken bakgrunn fører har med hund.